

OPROGRAMOWANIE WSPIERAJĄCE DOSTĘPNOŚĆ DLA OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

SGH

Biuro ds. Dostępności i Wsparcia
Osób z Niepełnosprawnościami

Warszawa, kwiecień 2022 r.

Opracowanie merytoryczne i techniczne: Małgorzata Dzierżek, Biuro ds. Dostępności i Wsparcia Osób z Niepełnosprawnościami

1 Programy Microsoft

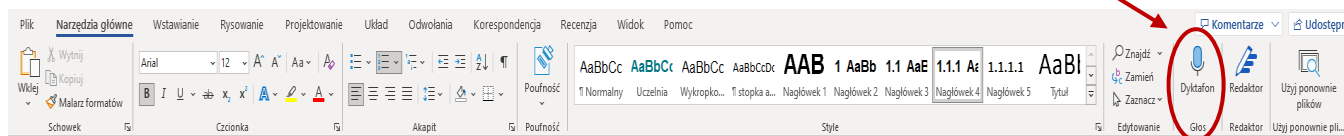
Programy Microsoft posiadają możliwość przekształcania tekstu na mowę, co ułatwi osobom słabowidzącym, jak i niewidomym, poruszanie się po tych programach. Istnieje również opcja pisania głosowego, czyli funkcja dyktafonu. Ułatwieniem dla osób słabosłyszących będzie wyświetlanie napisów na żywo w trakcie prezentacji np. Power Point bądź spotkania na TEAMS.

Poniżej w poszczególnych podpunktach zamieszczona jest instrukcja obsługi wcześniej wspomnianych funkcji poszczególnych programów.

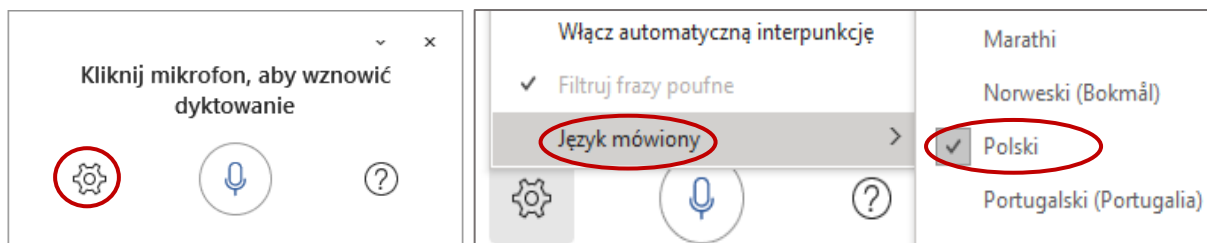
1.1 Microsoft Word

1.1.1 Dyktafon – funkcja pisania głosowego

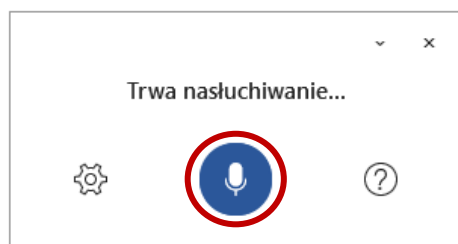
Aby włączyć tę funkcję należy na wstążce wejść do *narzędzia główne – dyktafon*.

Po kliknięciu w *dyktafon* pojawi się okienko. Następnie trzeba kliknąć *koło zębate*, w celu ustawienia języka, czyli: *koło zębate – język mówiony – Polski*.

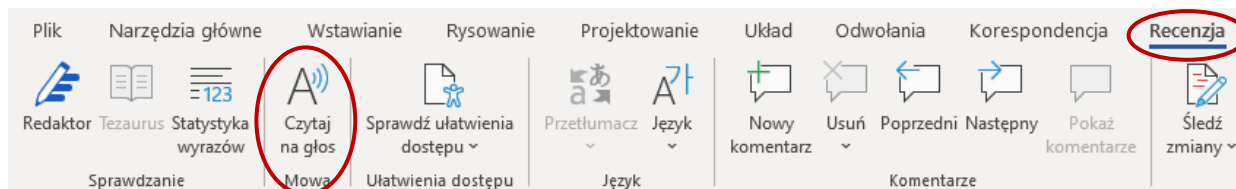

Po ustawieniach, należy kliknąć w ikonkę dyktafonu i obrazek mikrofonu automatycznie zamieni się w niebieski kolor, co oznacza, że plik jest już gotowy do obsługi. Plik Word będzie na bieżąco zapisywał mowę w formie tekstu.

1.1.2 Odczytywanie – przekształcanie tekstu na mowę.

Na wstążce należy kliknąć na *recenzja*, a następnie *czytaj na głos*. Można włączyć skrótem klawiszowym: alt + ctrl + spacja.

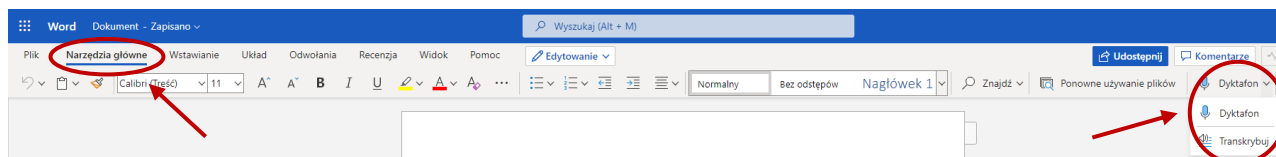

1.2 Microsoft Word online regulamin

W programie Word online jest możliwość pisania głosowego za pomocą dyktafonu oraz użycia transkrypcji.

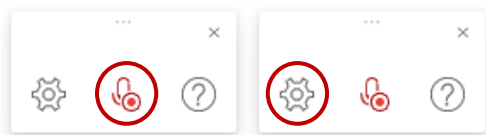
W narzędziach głównych należy kliknąć na *dyktafon* oraz zezwolić programowi na korzystanie z mikrofonu.

Transkrypcja przydaje się w przypadku otwierania dużego pliku dźwiękowego, np. wywiadu. Włącza się w tym samym miejscu gdzie dyktafon, z tą różnicą, że przycisk znajduje się pod funkcją dyktafonu.

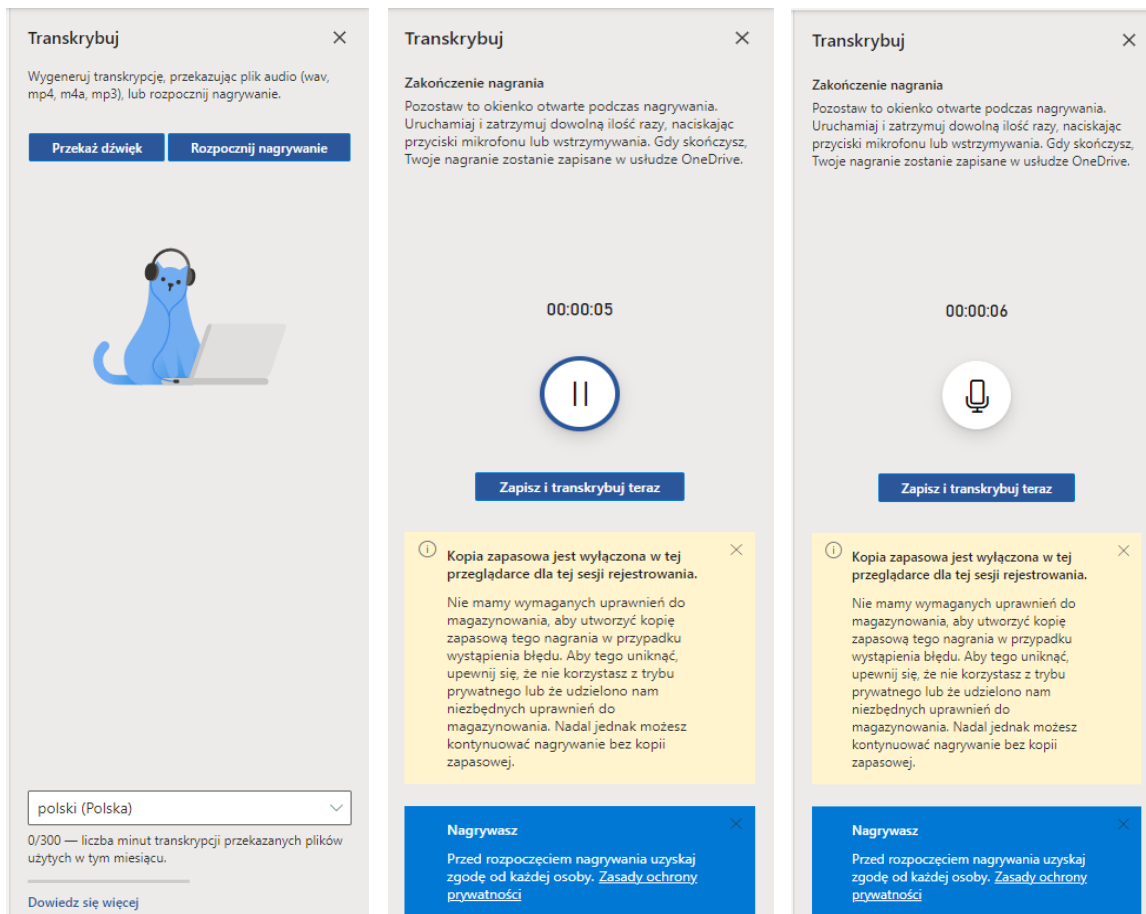

Jak posługiwać się powyższymi funkcjami?

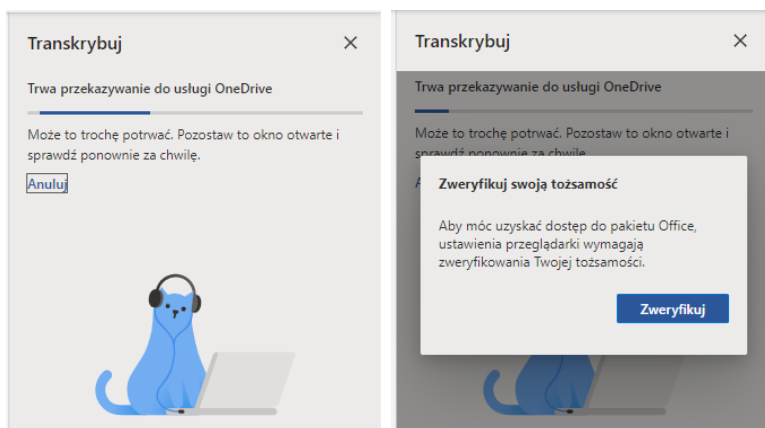
Dyktafon po kliknięciu w mikrofon, automatycznie rozpocznie się nagrywanie – ikonka dyktafonu będzie w czerwonym kolorze. Klikając w koło zębate, można ustawić język.

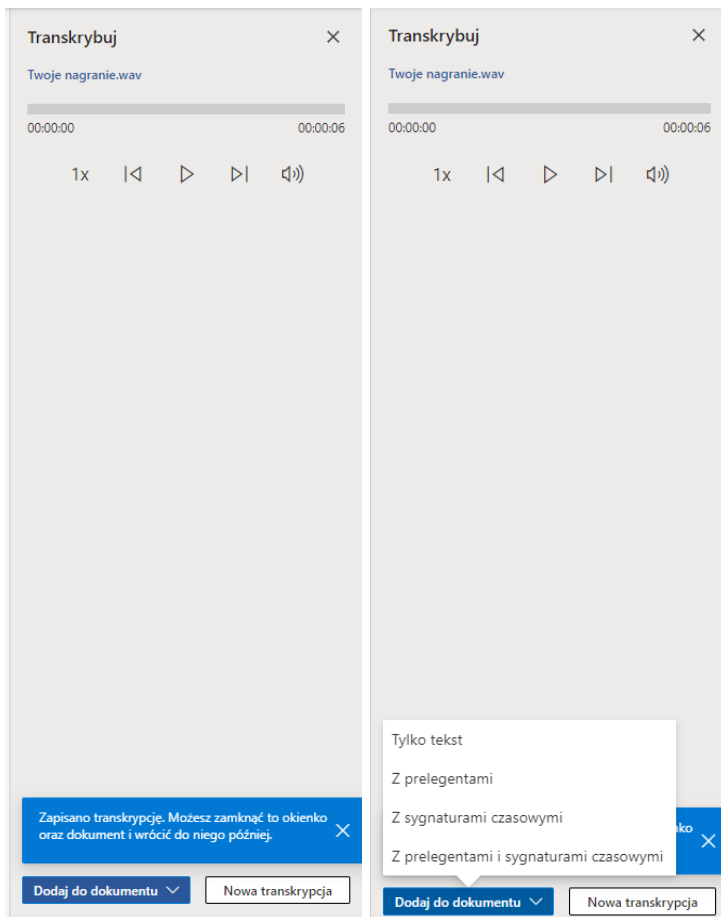
W przypadku, gdy potrzebna będzie transkrypcja, należy włączyć *transkrybuj*, a następnie kliknąć na *rozpocznij transkrypcję*. W tym czasie pojawi się boczny pasek po prawej stronie. Na zdjęciach poniżej widać etap obsługi transkrypcji: *rozpocznij nagrywanie*, *wstrzymaj nagrywanie*, *wznów nagrywanie*, *zakończenie nagrania*.

Po zapisaniu transkrypcji pojawia się okienko z prośbą o weryfikację tożsamości. Należy wtedy kliknąć na **zweryfikuj** i nastąpi kontynuacja zapisu.

Po zapisaniu transkrypcji pojawi się opcja dodania pliku do dokumentu w kilku wersjach do wyboru: *tylko tekst*, *z prelegentami*, *z sygnaturami czasowymi*, *z prelegentami i sygnaturami czasowymi*.

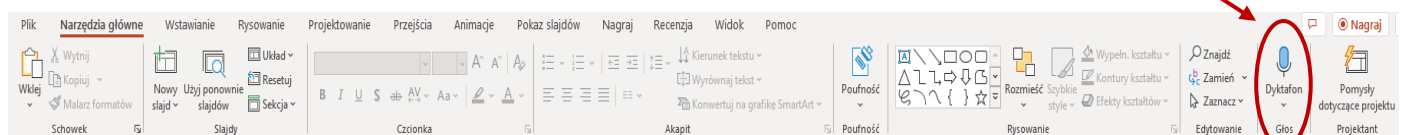

Po wybraniu jednej z opcji, plik pojawi się po prawej stronie dokumentu.

1.3 Microsoft Power Point

1.3.1 Dyktafon – funkcja pisania głosowego

Aby włączyć tę funkcję należy na wstążce wejść do *narzędzia główne – dyktafon*.

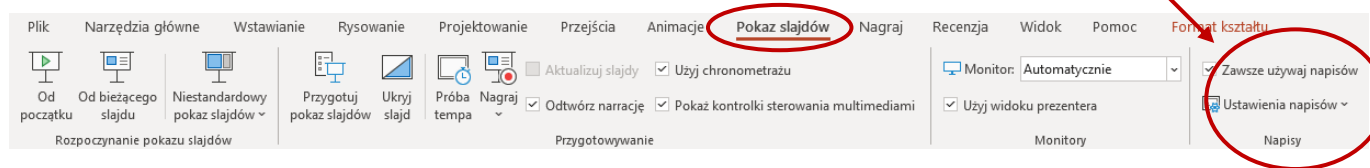
Po kliknięciu w *dyktafon*, pojawi się czerwona kropka na białym tle, która oznacza gotowość funkcji.

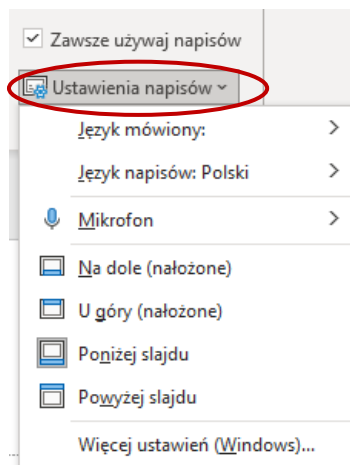
1.3.2 Odczytywanie prezentacji

Aby w pełni zrozumieć przekaz podczas prezentacji w Power Point, istnieje możliwość włączenia napisów na żywo.

Co należy zrobić? Wejść na wstążce do *pokaz slajdów* i na końcu wstążki *napisy* i zaznaczyć opcję *zawsze używaj napisów*.

Istnieje możliwość ustawienia napisów, czyli m.in. wybrać preferencje językowe (na chwilę obecną Power Point nie ma jeszcze w opcji języka mówionego – języka polskiego), ustalić miejsce wyświetlania napisów (pod prezentacją, nad prezentacją, z boku).

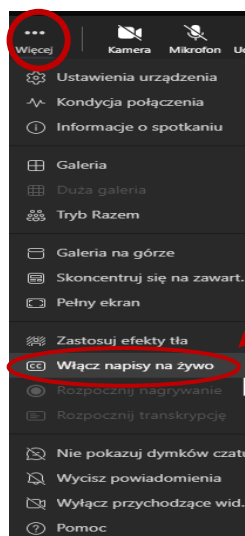

1.4 Microsoft TEAMS

1.4.1 Napisy na żywo

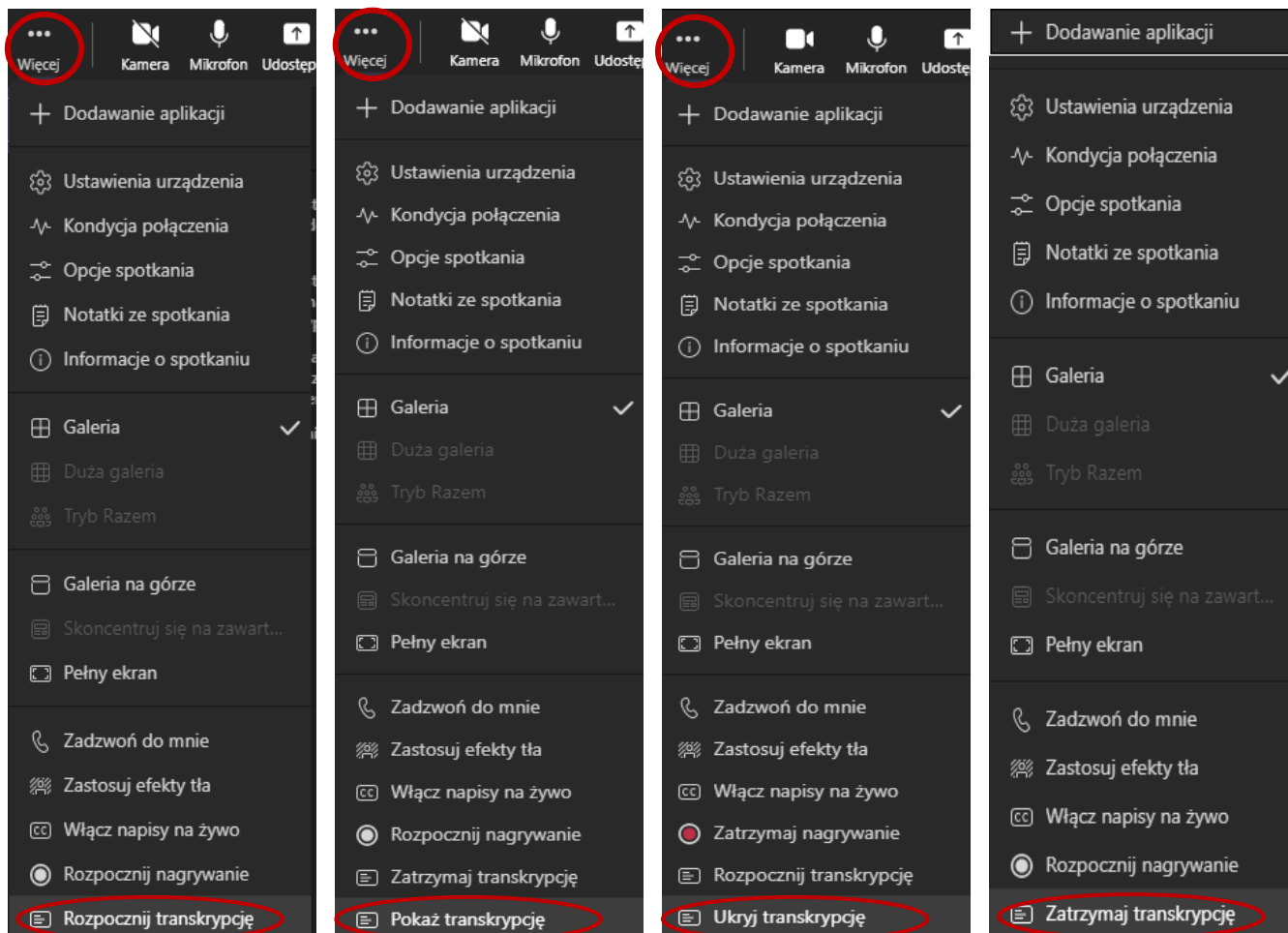
Napisy włącza się dopiero w trakcie spotkania on-line. Jak to zrobić? Należy najechać na wielokropek *więcej* i na liście wybrać opcję *włącz napisy na żywo*. Pojawią się od razu pod prezentacją.

Napisy nie są w 100 % poprawne, ale mimo tego, ułatwia w większym stopniu zrozumienie przekazu prelegenta.

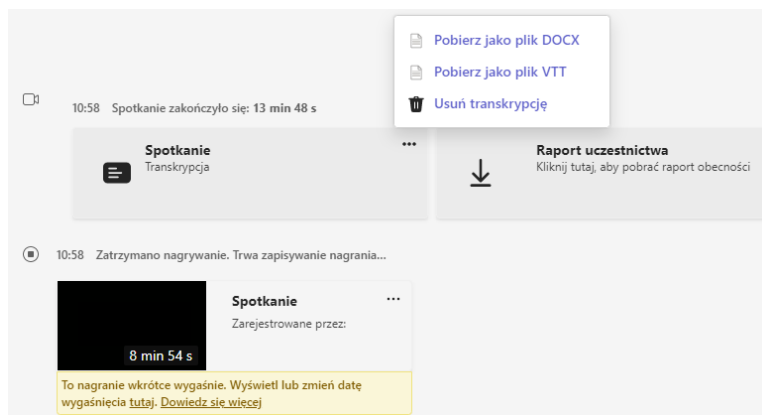

1.4.2 Transkrypcja

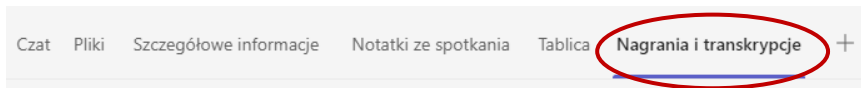
Założyciel spotkania ma możliwość włączenia transkrypcji. W celu włączenia transkrypcji, należy wejść w wielokropek *więcej*, a następnie zjechać w dół i wybrać *rozpocznij transkrypcję*. Są też inne opcje, które działają w trakcie spotkania, czyli: *pokaż transkrypcję*, *ukryj transkrypcję*, *zatrzymaj transkrypcję*.

Po zakończeniu spotkania, pojawia się na czacie komunikat o zakończeniu spotkania oraz możliwość odtwarzania, bądź pobrania pliku z transkrypcji.

Plik w postaci nagrania, będzie można odtworzyć w dowolnym momencie. Znajduje się w *nagrania i transkrypcje*. Po kliknięciu, pojawi się tekstowa wersja nagrania.

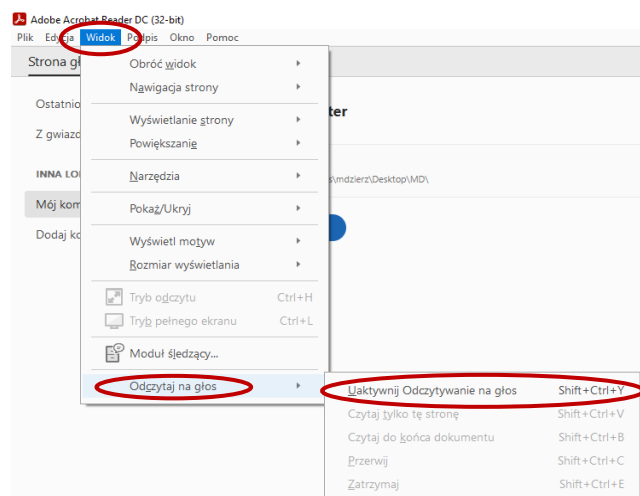

W trakcie odtwarzania nagrania, można włączyć transkrypcję.

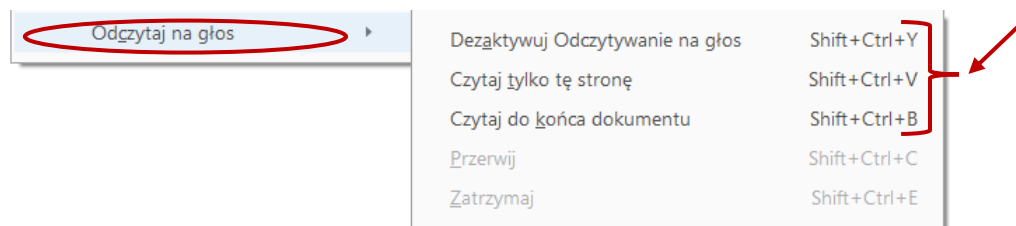
2 Adobe Acrobat Reader

2.1.1 Odczytywanie na głos

W programie Adobe Acrobat Reader, aby włączyć odczytywanie tekstu, należy wejść w widok – *odczytaj na głos* – *uaktywnij odczytywanie na głos*. Istnieje możliwość włączenia tej funkcji skrótem klawiszowym: shift + ctrl + Y.

Następnie po kliknięciu w *uaktywnij odczytywanie na głos*, program automatycznie przeczyta wybrane słowo. Pojawią się również dwie odblokowane opcje, czyli: czytaj tylko tę stronę (skrót klawiaturowy to: shift + ctrl + V) oraz czytaj do końca dokumentu (skrót klawiaturowy to: shift + ctrl + B).

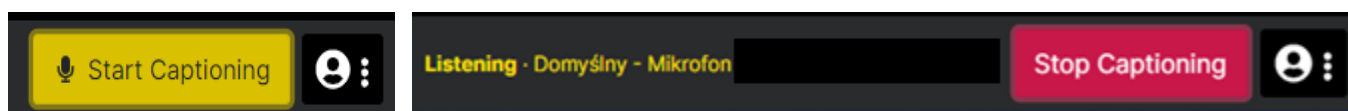

3 Aplikacja Web Captioner

Web Captioner to program na stronie internetowej służący do pisania głosowego. Link: [Strona główna WebCaptioner](#)

Aby włączyć należy wejść na powyższy link, a następnie kliknąć w prawym górnym rogu na *start captioning*.

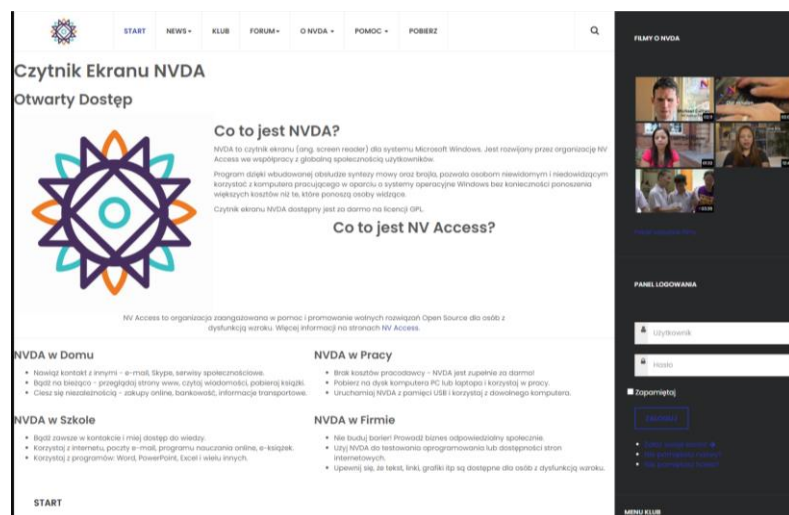
Po kliknięciu strona przekierowuje do edycji tekstu w czarnym tle, gdzie tym razem na dolnym prawym rogu będzie należało kliknąć na *start captioning* i tym samym zezwolić aplikacji na korzystanie z mikrofonu (jeżeli takie pytanie się pojawi). Gdy program będzie w trybie słuchania, pojawi się czerwona ramka z napisem *stop captioning*, która zezwala również na zakończenie odsłuchiwania.

4 Aplikacja NVDA – darmowy czytnik ekranu

NVDA to bezpłatny czytnik ekranu dla systemu Microsoft Windows. Program dzięki wbudowanej obsłudze syntezy mowy oraz brajla, pozwala osobom niewidomym i niedowidzącym korzystać z komputera pracującego w oparciu o system operacyjny Windows.

Aby skorzystać z tego programu należy zainstalować program na komputerze. Link do strony aplikacji: [Strona główna NVDA](#)

5 Program Spechtexer w przeglądarce Chrome

Aplikacja działa bezpośrednio na stronie internetowej w przeglądarce Chrome i służy do pisania głosowego. Link: [strona główna spechtexer](#).

Jak korzystać z tego programu?

Najpierw należy ustawić język na język polski. Następnie, aby skorzystać z dyktafonu, który znajduje się na dolnej ramce, należy zezwolić przeglądarce Chrome na korzystanie z mikrofonu.

Program pozwala na stawianie znaków interpunkcyjnych, pod warunkiem, że wypełni się tzw. legendę na prawej bocznej stronie. Powinno się wymawiać tak, jak jest napisane, w przypadku odmiany, program nie wykona polecenia.

